

**Bodens
kommun**

Kommunrevisionen

2020-03-17

För kännedom
Fullmäktiges presidium
Partiernas gruppledare

Boden kommun
Kommunstyrelsen
Nämnderna

Grundläggande granskning avseende styrelsens och nämndernas ansvarsutövande 2019

Kommunfullmäktige beslutar om mål och riktlinjer för verksamheten samt fastställer nämndernas organisation och verksamhetsformer. Kommunstyrelsen skall leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt ha uppsikt över nämndernas och företagens verksamhet. Nämnderna skall inom sina områden tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, riktlinjer och föreskrifter samt utöva en tillräcklig intern kontroll över verksamheten.

Utgångspunkten för revisorernas årliga ansvarsprovning är nämndernas och styrelsens ansvar för att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig och säker verksamhet genom *aktiva* beslut. För att kunna göra den slutliga revisionella bedömningen fordras även ett ställningstagande till såväl hur uppdraget har fullgjorts som resultatet i förhållande till fullmäktiges uppdrag.

Ansvarsutövande verksamhetsåret 2019

För 2019 års verksamhet har revisionen genomfört den årliga grundläggande granskningen med inriktning på om styrelsen och nämnderna vidtar tillräckliga åtgärder för att styra, följa upp och kontrollera tilldelat uppdrag. Granskningen är översiktlig till sin karaktär och fokuserar på styrelsens och nämndernas styrning och kontroll av verksamhet och ekonomi på ett övergripande plan. Granskningen har genomförts under perioden oktober-februari 2020.

Bedömning av ansvarsutövandet har skett dels utifrån en översiktlig protokoll- och dokumentationsgranskning med ett antal sk kontrollmoment, dels utifrån diskussion med respektive nämnd/styrelse. Vi har i diskussionerna även i viss utsträckning följt upp vidtagna åtgärder med anledning av de bedömningar och förslag vi lämnat vid tidigare genomförda granskningar.

Årets granskning visar att kommunstyrelsen, miljö- och byggnämnden, utbildningsnämnden, fastighetsnämnden, överförmyndarnämnden samt kultur-, fritids- och ungdomsnämnden i allt väsentligt bedriver ändamålsenlig verksamhet med tillräcklig intern kontroll. Vidare bedöms socialnämnden inte bedriva sin verksamhet med tillräcklig styrning eller på ett ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, då nämnden visar ett ökande underskott under året och landar på -45 mnkr vid årets slut.

Med anledning av detta rekommenderar vi socialnämnden att vidta aktiva beslut för att nå ekonomi i balans, samt att noggrant löpande följa den ekonomiska utvecklingen.

Vidare rekommenderar vi styrelsen och berörda nämnder att inför antagande av internkontrollplan upprätta en dokumenterad riskanalys, samt att i den återrapportering som sker utveckla analys av effekter utifrån beslut och genomförda åtgärder.

Våra iakttagelser och bedömningar avseende styrelsens och nämndernas ansvarsutövande 2019 sammanfattas i föreliggande skrivelse och dess bilaga till respektive styrelse/nämnd. I granskningen, liksom vid upprättandet av denna skrivelse, har vi biträttas av sakkunniga från PwC.

Resultat

Kommunstyrelsen

Vår sammantagna bedömning är att kommunstyrelsen **i allt väsentligt** har bedrivit en ändamålsenlig verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, samt att den interna kontrollen **i allt väsentligt** har varit tillräcklig.

Vår bedömning baseras bland annat på följande iakttagelser:

- Verksamhetsplan och internbudget finns antagna för verksamheterna, vilka innehåller mätbara mål. Planerna bedöms vara heltäckande.
- Protokollgranskning visar att styrelsen löpande får rapportering avseende verksamhet och ekonomi. Rapporteringen innehåller måluppfyllelse och resultat. Det finns ett utvecklingsbehov kring rapportering om effekter.
- Återrapportering av beslut fattade på delegation tas upp vid varje sammanträde.
- En internkontrollplan har antagits av styrelsen. Internkontrollplanen är baserad på en sannolikhets- och konsekvensbedömning (riskvärden). En dokumenterad riskanalys som underlag för internkontrollplanen saknas.
- Styrelsens verksamheter når delvis antagna verksamhetsmål.
- För helåret redovisas ett minskande underskott inom teknisk försörjning om -2,6 mnkr.
- Styrelsen når inte målet om God ekonomisk hushållning. Handlingsplan för ekonomi i balans finns antagen.
- Verkställighet av beslut följs upp årligen. Vidare framgår från protokoll att det vid behov vidtas aktiva åtgärder i syfte att nå fastställda mål avseende verksamhet och ekonomi.

Av diskussion med styrelsen framgår bland annat att:

- Det pågår en upphandling av ärendehanteringssystem i kommunen.
- Styrelsen ser utmaningar inför kommande år, särskilt gällande tekniska enhetens underskott. Vidare anser styrelsen att det är svårt att bedöma effekter av beslut, samt hur olika beslut påverkar varandra.

Utbildningsnämnden

Vår sammantagna bedömning är att nämnden **i allt väsentligt** har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt, och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer vidare att den interna kontrollen **i allt väsentligt** har varit tillräcklig.

Vår bedömning baseras bland annat på följande iakttagelser:

- Verksamhetsplan och internbudget har antagits av nämnden. Dokumenten anses vara heltäckande och innehåller mätbara mål. Nämnden har även antagit en handlingsplan för ekonomi i balans.

- Rapportering av verksamhet och ekonomi sker löpande, även så rapportering av beslut fattade på delegation. Rapporteringen inkluderar måluppfyllelse samt resultat, men inte analys av effekter.
- En internkontrollplan finns upprättad och är antagen i nämnden. Planen baseras inte på en dokumenterad riskanalys, dock uppges det ske en intern dialog kring risker kopplat till internkontrollplanens kontrollområden.
- Från delårsrapport per augusti 2019 prognostiseras samtliga verksamhetsmål nå delvis måluppfyllelse.
- För helåret redovisar nämnden ett överskott om +1 mnkr.
- Av protokoll framgår att nämnden till viss del får återrapportering av att beslutade åtgärder verkställs.
- Nämnden vidtar vid behov aktiva åtgärder i syfte att nå fastställda mål.
- Nämnden har fångat upp och verkställt uppdrag från kommunfullmäktige.

Av diskussion med nämnden framgår bland annat att:

- Kosten genererar höga kostnader och intäkterna täcker inte utgifterna, vilket uppges påverka kärnverksamheten samt även socialnämnden. Eventuell åtgärd skulle vara en prishöjning alternativt att lägga kosten på entreprenad. Vidare uppges det finnas en handlingsplan för gymnasiet, där nämnden behöver få fler elever att stanna i Boden, samt att avtalet med grannkommunerna bör ses över.
- Det har under året varit tufft att nå måluppfyllelse för verksamheten. Det avser främst kompetensförsörjning, då det är svårt att möta behovet samtidigt som färre söker till lärarutbildning. Nämnden uppges arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare, vilket fortsatt kommer att ske under 2020. Nämnden lyfter även satsningar i form av att erbjuda arbete i kombination med studier via lärcentrum för att möta rådande behov av kompetensförsörjning.

Socialnämnden

Vår sammantagna bedömning är att nämnden i **begränsad utsträckning** har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt, och **inte** på ett från ett ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att den interna kontrollen **inte helt** har varit tillräcklig.

Vår bedömning baseras bland annat på följande iakttagelser:

- Verksamhetsplan och internbudget har antagits. Dokumenten bedöms som heltäckande och innehåller mätbara mål. Nämnden har vidare antagit en handlingsplan för ekonomi i balans, vilken dock inte omfattat mer än hälften av de vid årets början konstaterade besparingsbehoven, och vidare inte har verkställts fullt ut.
- Regelbunden rapportering sker avseende verksamhet och ekonomi. Rapporteringen bedöms i huvudsak vara heltäckande. Nämnden får också löpande rapportering av beslut som fattats på delegation.
- Rapporteringen innefattar måluppfyllelse och resultat för ekonomi och verksamhet. Det finns utvecklingsbehov gällande att dokumentera analys av effekter.
- Nämnden har antagit en internkontrollplan samt kvalitetsledningssystem och årshjul för året. Internkontrollplanen baseras inte på en dokumenterad riskanalys men innehåller sannolikhets- och konsekvensbedömning (riskvärden).
- I delårsrapporten redovisas ett samlat resultat om delvis måluppfyllelse för antagna verksamhetsmål.

- För helåret redovisar nämnden ett ökande underskott till -45 mnkr. Ekonomisk uppföljning visar att åtgärderna för ekonomi i balans inte har nått förväntad effekt samt att nämnden är långt ifrån att nå målet om God ekonomisk hushållning.
- Granskningen visar att det delvis vidtas aktiva åtgärder för att nå fastställda mål, framgår bl a i delårsrapport samt verksamhetsberättelse.
- Av dokumentanalysen framgår att nämnden överlag är tydlig i sina uppdrag till förvaltning/verksamhet. I protokollen saknas dock en tidsram för genomförande och återrapportering.

Av diskussion med nämnden framgår bland annat att:

- Kommande år kommer att vara utmanande ekonomiskt sett, till följd av nämndens stora underskott/besparingsbehov. Dock framkommer att då omflyttning av brukare och biståndsbedömt trygghetsboendet är igång kan detta resultera i att en del av nämndens kostnader minskar. Nämnden anser sammantaget att det finns förutsättningar för att nå en ekonomi i balans.

Miljö- och byggnämnden

Vår sammantagna bedömning är att nämnden **i allt väsentligt** bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt, och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att den interna kontrollen **i allt väsentligt** har varit tillräcklig.

Vår bedömning baseras bland annat på följande iakttagelser:

- Verksamhetsplan och internbudget är upprättade och antagna i nämnden, vilka innehåller mätbara mål samt bedöms vara heltäckande.
- Nämnden erhåller regelbundet rapportering avseende verksamhet och ekonomi. Av protokollen är det svårt att utläsa om rapporteringen är heltäckande. Återrapportering av beslut fattade på delegation ges vid varje sammanträde.
- Internkontrollplan har antagits av nämnden. Planen baseras inte på en dokumenterad riskanalys. Dock uppges riskanalys ha genomförts, om än inte dokumenterad. Aktuella kontrollmoment uppges röra verkställighet av beslut. Detta har också lagts in i internkontrollplanen för 2020.
- Nämnden prognostiserar i delårsrapporten måluppfyllelse för antagna verksamhetsmål.
- För helåret redovisar nämnden ett överskott om +0,2 mnkr.
- Nämnden följer i allt väsentligt upp att beslutade åtgärder verkställs och återrapporteras. Vidare kan ses i protokoll att rapportering har skett som föranlett behov av aktiva åtgärder för att nå fastställda mål både avseende verksamhet och ekonomi.

Av diskussion med nämnden framgår bland annat att:

- Nämnden upplever att de har utvecklat uppföljning på genomförda/ej genomförda uppdrag.
- Nämnden ser en minskade tillsynsskuld, vilket gäller livsmedeltillsyn. Detta uppges ha lett till en mindre förskjutning avseende inventering av enskilda avlopp, dock inget som kommer påverka nämndens verksamhet. Vidare arbetar nämnden med att åtgärda äldre ärenden som främst avser nedskräpning.

Kultur-, fritids- och ungdomsnämnden

Vår sammantagna bedömning är att nämnden **i allt väsentligt** bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt, men **inte helt** på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att den interna kontrollen **i allt väsentligt** har varit tillräcklig.

Vår bedömning baseras bland annat på följande iakttagelser:

- Nämnden har antagit verksamhetsplan och internbudget för verksamheten. Planerna innehåller mätbara mål och bedöms som heltäckande. Nämnden har antagit en handlingsplan för ekonomi i balans.
- Regelbunden rapportering sker avseende verksamhet och ekonomi.
- Åtterrapporering av beslut fattade på delegation ges vid varje sammanträde.
- Internkontrollplan har antagits. Planen baseras inte på en dokumenterad riskanalys. Dock uppges riskanalys ha genomförts, om än inte dokumenterad. Kontrollmoment omfattar arbetsmiljö, jäv vid beslut samt efterlevnad av informationssäkerhet och delegationsordning.
- Nämnden prognostiserar i delårsrapport per augusti 2019 måluppfyllelse för antagna verksamhetsmål. För helåret redovisar nämnden ett minskande underskott om -2,1 mnkr.
- Nämnden följer upp att beslutade åtgärder verkställs och återrapporeras samt att nämnden vid behov vidtar aktiva åtgärder för att nå fastställda mål avseende verksamhet och ekonomi.
- Nämnden har fångat upp uppdrag från kommunfullmäktige, ett av dessa har slutrapporterats.

Av diskussion med nämnden framgår bland annat att:

- Det finns kommande utmaningar för att minska nämndens underskott. Bland annat finns förslag på uppsägning av lokaler. Nämnden ambition är att ha en budget i balans 2020.

Fastighetsnämnden

Vår sammantagna bedömning är att nämnden **i allt väsentligt** har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden bedöms från ekonomisk synpunkt ha bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms **i allt väsentligt** ha varit tillräcklig.

Vår bedömning baseras bland annat på följande iakttagelser:

- Verksamhetsplan och internbudget har antagits av nämnden. Dokumenten anses vara heltäckande och innehåller mätbara mål. Nämnden har även antagit en handlingsplan för ekonomi i balans.
- Rapportering av verksamhet och ekonomi sker löpande, även rapportering av beslut fattade på delegation. Rapporteringen inkluderar måluppfyllelse samt resultat, men inte analys av effekter.
- En internkontrollplan finns upprättad och är antagen. Planen baseras inte på en dokumenterad riskanalys.
- Från delårsrapport per augusti 2019 prognostiserar nämnden nå delvis måluppfyllelse för antagna verksamhetsmål.
- För helåret redovisar nämnden ett överskott om +1,3 mnkr.
- Protokollgranskning visar att nämnden får återrapporering av att beslutade åtgärder verkställs. Dock är det svårt att avgöra om nämnden erhållit tillräcklig

information/rapportering som föranlett behov av att vidta aktiva åtgärder i syfte att nå fastställda mål.

- Nämnden har fångat upp uppdrag från kommunfullmäktige. Vi kan inte styrka att uppdraget slutrapporterats.

Av diskussion med nämnden framgår bland annat att:

- Det finns utmaningar kring stora investeringsbehov. Vidare finns behov av att inventera vilka underhållsåtgärder som krävs och ska prioriteras.
- Nämnden avser att ta fram en drifthandbok för att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan fastighetsskötare och drifttekniker.

Överförmyndarnämnden

Vår sammantagna bedömning är att nämnden **i allt väsentligt** har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms dock ha varit **inte helt tillräcklig**.

Vår bedömning baseras bland annat på följande iakttagelser:

- Nämnden har antagit verksamhetsplan och internbudget för verksamheten. Planerna innehåller mål och bedöms som heltäckande.
- Rapportering av verksamhet och ekonomi sker löpande. Rapporteringen inkluderar måluppfyllelse och resultat.
- Internkontrollplan finns upprättad, planen är inte formellt antagen i nämnden. Planen baseras inte på en dokumenterad riskanalys.
- Nämnden når delvis antagna verksamhetsmål.
- För helåret redovisas en budget i balans.
- Det är från protokoll svårt att bedöma om nämnden fått information/rapportering som föranlett behov av aktiva åtgärder för att nå fastställda mål avseende verksamheten.
- Nämnden har fångat upp uppdrag från fullmäktige, uppdraget har inte slutrapporterats.

Avslutning

Inom ramen för vår årliga granskning kommer vi följa styrelsens och nämndernas utvecklingsarbete i bland annat de avseenden som noterats som förbättrings- och utvecklingsområden ovan.

För revisorerna i Bodens kommun

Per-Ulf Sandström
Ordförande

Leif Nordström
Revisor

Per-Ulf Sandström har p g a jäv inte medverkat i granskningarna av fastighetsnämnden och överförmyndarnämnden.

Bilagor: PM Ansvarsutövande för respektive styrelse/nämnd, PwC mars 2020